

Testamentti- ja lahjoitusrahastoja koskevat ohjeet

Yhteinen kirkkoneuvosto 29.01.2026 § 31
276/00.01.01/2026

Esittelijä Vs. seurakuntayhtymän johtaja Forsén Stefan

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

1) hyväksyä seuraavat ohjeet: Testamentti- ja lahjoitusasioiden hoitaminen sekä Testamentti- ja lahjoitusrahastojen käyttö. Uudet ohjeet astuvat voimaan 1.3.2026 alkaen. Samalla kumotaan vuonna 2022 annettu testamentti- ja lahjoitusasioiden hoitoa koskeva ohje.

2) todeta, että mikäli Helsingin seurakuntayhtymän uuden perussäännön sanamuotoa testamenttisaantojen osalta muutetaan yhteisen kirkkovaltuuston käsittelyssä 29.1.2026, muutetaan ohjeeseen vastaavasti ohjeen kohdan 1 sanamuotoa.

3) suosittaa Helsingin seurakunnille, että seurakuntaneuvostot käsittelevät liitteessä esitetyt ohjeet ja päättävät niiden noudattamisesta seurakunnassa.

Käsittely

Käsittelyn aikana käytettiin 13 puheenvuoroa.

Testamenttiohjeeseen vastuulliseksi henkilöksi muutettiin "johtava juristi" -tilalle "johtava juristi tai muu seurakuntayhtymän juristi".

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Taustaa

Yhteinen kirkkoneuvosto on käsitellyt 24.3.2022 § 136 testamentti- ja lahjoitusrahastoja koskevaa ohjetta. Tuolloin yhteinen kirkkoneuvosto oli kokouksessaan 26.8.2021 § 248 päättänyt asettaa työryhmän laatimaan testamentti- ja lahjoitusrahastojen eettiset ohjeet. Työryhmän tehtäväksi oli annettu varsinaisten ohjeiden laatimisen yhteydessä koota yhteen kaikkien Helsingin seurakuntayhtymän ja sen seurakuntien saamien testamenttien ja muiden lahjoitusten erillisehdot varojen käyttötarkoituksista sekä siitä, miltä osin varoja voi kunakin vuonna käyttää. Työryhmän oli toivottu myös selvittävän, miten testamentti- ja lahjoitusrahastojen tuottojen raportointia voitaisiin kehittää niin, että seurakunnilla olisi nykyistä parempi tieto siitä, minkä verran varoja heillä kulloinkin on omistamistaan rahastoista käytettävissä.

Edelleen työryhmän oli toivottu varmistavan, että kaikki testamentin ja lahjoituksen saatu varallisuus on sijoitettuna asianmukaisella, seurakuntayhtymän sijoitustoiminnan ohjeita sekä testamentin tekijän tai lahjoittajan tahtoa vastaavalla tavalla.

Työryhmä totesi tuolloin, että testamenttiluettelot on laadittu asianmukaisella tavalla sisältäen muun muassa tiedot testamentin saantivuodesta, lahjoituksen alkuperäisestä pääomasta ja vapaasta pääomasta tilinpäätöshetkellä,

käyttötarkoituksesta, kustannuspaikkamerkinnästä sekä mahdollisesta haudanhoitovelvoitteesta. Myös tilinpäätöstietojen todettiin olevan kirjaamiskäytäntöjen ja raportoinnin osalta olevan asianmukaisella tasolla.

Tekemänsä selvityksen perusteella työryhmä laati seurakuntayhtymälle uuden testamentti- ja lahjoitusasioiden hoitoa koskevan ohjeen, joka sittemmin kumosi vuonna 2007 annetun ao. ohjeistuksen.

Päätösehdotuksen perustelut

Vuonna 2022 annettu testamentti- ja lahjoitusasioita koskeva ohjeistus on joiltain osin kaivannut päivittämistä. Koska testamentteja ja lahjoituksia tulee kullekin seurakunnalle tai yksikölle suhteellisen harvoin, ei toimintatapoihin aina muodostu vakiintunutta rutiinia. Lisäksi henkilöstövaihdokset ja sijaistamiset voivat heikentää tiedonkulkua testamentti- ja lahjoitusasioissa.

Testamenttien ja lahjoitusten vastaanottamiseen ja toimeenpanoon osallistuu useita eri yksiköitä, mikä tekee prosessista monivaiheisen. Hallinnon sisäisten toimintamallien tulee siksi perustua yhteisesti sovittuihin menettelytapoihin, jotta prosessi etenee sujuvasti, tietokatkoja ei synny ja tehtävänjako eri yksiköiden välillä on selkeä.

Täsmennetty testamentti- ja lahjoitusasioiden hoitamista koskeva ohje sisältää menettelytapaohjeet siitä hetkestä lukien, kun testamentintekijä tai lahjoittaja harkitsee antavansa testamentin tai lahjoituksen seurakunnan tai seurakuntayhtymän hyväksi. Ohjetta täydentää erillinen prosessikaavio. Ohjeessa on nostettu esiin esteellisyyskysymykset, jotka puuttuivat aiemmasta ohjeesta. Myös kuolinpesän selvittämiseen ja toimivaltakysymyksiin on liittynyt avoimia kysymyksiä. Helsingin seurakuntayhtymän eettiset ohjeet on myös päivitetty uudempiin.

Testamentti- ja lahjoitusvarojen käyttöä koskeva ohje koskee tilannetta, jossa seurakunnalla on testamentti- ja/tai lahjoitusrahasto.

Edellä mainittujen ohjeiden liitteeksi annettava ohjeellinen Testamenttirahaston mallisääntö auttaa rahaston sääntöjen yhdenmukaisessa muotoilussa ja toimii muistutuksena sääntöön kirjattavista asioista.

Aikataulu

Mikäli yhteinen kirkkoneuvosto niin päättää, tulisivat uudet ohjeet voimaan 1.3.2026 alkaen.

Toimivallan peruste

Kirkkolaki 3. luku 10 §
Hallintosääntö 4. luku 7 § kohdat 2 ja 3.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Lisätiedot

talouspäällikkö Pasi Perander, pasi.perander@evl.fi

johtava juristi Saara Haukipuro, saara.haukipuro@evl.fi